

Ustanovitev posredovalnice za mir.

V Bernu na Švicarskem se je vršilo dne 10. februarja t. l. zborovanje raznih narodnih in stanovskih svetov, kakor tudi zastopnikov raznih švicarskih organizacij, na katerem sta poročala odposlanca posredovalne konference v Stockholmu, Lochner in Evans. Namen zborovanja je bil, izvoliti iz vseh najvažnejših nepristranskih držav po pet odposlancev in pet namestnikov za konferenco, ki se bo vršila prav v kratkem in ki bo imela stalne seje. Konferenca bo stopila v zvezo s strokovnjaki raznih dežel, tudi z vojskujočimi se državami, in bo presojala, kako rešiti vprašanje, da se sklene mir v kratkem času. Uspeh njenih posvetovanj bo javila državnim zborom in časopisju s prošnjo, da se izjavijo glede stavljenih predlogov in javijo, ako bi se hotelo pričeti s pogajanjmi za mir, če bi bila kaka sovražna skupina vvelil pripravljena pričeti pogajanja za mir na podlagi kakih tozadevnih predlogov. Na zborovanju so se nadalje enoglasno izrekli, da se naj Švica udeleži konference za mirovno posredovanje v Stockholmu. Nato je bil izvoljen odbor, ki ima nalogo, da podpira v Švici tozadevna prizadevanja ter izbere in odposlje odposlance na posredovalnico za mir v Stockholmu.

Briand v Rimu.

Francoski ministrski predsednik Briand je v spremstvu svojih dveh tovarišev-ministrov došel dne 11. febr. v Rim.

Stopivši na italijanska tla, je odposlal brzojavko italijanskemu kralju Viktor Emanuelu, v kateri govori o pobratimiji zaveznic ter izraža željo, najti v Rimu črt-smernic za skupno postopanje zaveznic.

V Rimu je pričakovala Brianda in njegovo spremstvo velika množica ljudstva in mu prirejala ovacije po vseh ulicah, koder se je vozil, notri do hotela „Grand“, kjer je izstopil. V spremstvu francoskega poslanika v Rimu, Barrere, so se popoldne podali v Kvirinal, obiskat italijansko kraljico Jeleno, nakar jih je sprejel državni upravitelj vojvoda Genoveški; nato so posejli mater italijanskega kralja, in končno Salandro in Sonino. Med tem časom so se pa vršila posvetovanja francoskih generalov Pelleja in Dumesnila z italijanskim vojnim ministrom Zuppelijem in municijskim tajnikom.

Zvečer je bila skupna večerja v palači italijanskega ministrstva, katere so se udeležili še tudi poslani Rusije, Anglije, Japonske, Belgije in Srbije, nekaj italijanskih ministrov, uradnikov in častnikov.

Italijanski zunanji minister Sonnino je imel napitnico na Brianda in njegove spremljevalce, v kateri je izražal svojo radost, ker mu je čast pozdraviti načelnika francoske vlade. Povdarjal je, da pomenja Briandova navzočnost v Rimu novo jamstvo za trdno zavest v končno zmago zaveznic v boju za svobodo in pravico, v boju, katerega bodo zaveznice nadaljevale z vso silo svojega neomajnega edinstva.

Briand je na Sonninovo napitnico pozdravil v imenu francoske vlade in francoskega naroda kraljevo italijansko vladu in italijanski narod ter naglašal, da sta oba naroda, francoski in italijanski, v enaki meri prepričana, da bo končna zmaga na njihovi strani ter da bosta združili obe zaveznici vse

svoje moči, vse svoje pomožne vire in vso svojo vs trajnost.

Čeprav je francoskemu časopisju strogo prepovedano kaj pisati o namenu potovanja Briandovega v Rim, je vendar iz pisave italijanskih listov posneti, da je namen potovanja Brianda v Rim, pregovoriti italijansko vladu, da se udeleži vojnih podvzetij pred Solunom in v obilnejši meri kakor dosedaj tudi v Albaniji. O tem piše turinski list „Stampa“: „Uspeh potovanja Brianda v Rim se bo v vojaškem oziru takoj pokazal, ko se bo vrnil Briand nazaj v Pariz. Italijanska vlada bo odposlala vojaške oddelke, čeprav v manjšem številu, pred Solun in pa na otok Krf.“

Albanija.

V Albaniji prodiramo. Pred Dračem smo trčili prvič z Italijani skupaj. Esad-paša je še baje v Draču, a svojo prtljago je poslal na otok Krf.

Tirana in Bazar-Šjak naša.

Naše čete, ki so zasedle Krujo in so prekoračile reko Išmij, se v dveh glavnih kolonah pomikajo proti Draču. Oddelek, ki prodira blizu morske obali proti jugu, je dne 9. febr. zasedel višine med krajevma Preza in Bazar-Šjak. Te višine so samo 15 km od Drača oddaljene. Naši so ta dan vrgli del sovražnih čet v smeri proti Draču, drug del pa proti jugozhodu. Ali se bodo sovražne čete pri Bazar-Šjaku postavile našim resno v bran, še ni gotovo.

Druga naša kolona je dne 9. februarja zasedla važno albansko mesto Tirana. Z zasedenjem Tirane je onim sovražnim četam, ki se nahajajo v gorovju izhodno od Tirane, zaprta pot do Drača. — Tirana leži izhodno od Drača. Iz mesta vodi boljša pot v Debar in Skoplje. Tirana je Esad-paševa „prestonica.“

Prvi spopad z Italijani pred Dračem.

Zahodno od Tirane so dne 11. febr. italijanske čete skušale zavzeti višinske postojanke, ki so jih naše čete nedavno poprej zavzele. Tukah je bil prvi večji spopad z Italijani. Sovražnik je bil odbit.

Sovražno brodogojstvo v boju za Dr

Atenski list „Patris“ poroča dne 11. febr., da so avstrijske in bolgarske čete že napadle srbske in črnogorske ter italijanske oddelke, ki branijo Drač. Italijansko in francosko-angleško vojno brodogojstvo, ki križari pred Dračem, podpira branilce. V pristanišču stojijo pripravljene oborožene italijanske prevozne ladje, katere bi v slučaju, da se Drač prepusti Avstrijcem, med borbo zadnjih čet, vzele italijanske, srbske in črnogorske čete na krov in jih s strelivom vred odpeljale iz Drača.

Avstrijci dobijo prei Drač živila po morju.

Pariški list „Tems“ piše: Presenečeni smo bili, ko smo izvedeli, da dobiva avstrijski oddelek, ki ob morski obali prodira proti Draču, živila po morju. Ali italijansko vojno brodogojstvo ni s pomočjo francoskih in angleških vojnih ladij ne more obvladati več Adrije?

Pred Solunom.

Italijanskim listom se poroča iz Soluna, da še sedaj pred Solunom ni pričakovati od nobene strani pričetka ofenzive. Poročevalec lista „Corriere della Sera“, kateri je najbrž poučen od francosko-angleškega poveljstva, ceni moč avstrijsko-bolgarskih čet, ki stojijo od Bitolja do bolgarske Tracijske, na 300.000 mož in izjavlja, da je glavno delo teh čet, popravljajanje vardarske železnice, že izvršeno. Mostovi in predor pri Demir-Kapu je zopet popravljen. Proga Velelesovo—Strumica deluje tako popolnoma redno, da je bilo celo mogoče, pet težkih topov spraviti na Hudovo ob grški meji. V okraju Ksanti so naši pripravili tamošnje polje za zrakoplovno taborišče. Poročevalec obžaluje, da se je našim pustilo toliko dragega časa za utrjevanje in izpopolnitev bojne črte in se je tako ves trud, s katerim se je utrjeval Solun, izgubil v prazen nič. Ako se bo iz Soluna pričelo z ofenzivnim sunkom, bo isti naletel na najsilnejše zapreke.

Italijansko bojišče.

Francoski ministrski predsednik Briand je obiskal tudi laško fronto, da si pogleda Cadornovo opazovalnico za vreme. Italijanski listi že govorijo o novi ofenzivi na soški fronti.

Naš uspeh pri Bovecu.

V soboto, dne 12. febr. zjutraj, so naše čete pri Bovecu iztrgale Italijanom važno postojanko na gori Rombon iz rok. Pri tem so uplenile tri strojne puške in ujele 73 alpincev.

Cadorna v defenzivi.

Švicarski list „Baseler Nachrichten“ poroča: Iz novjših Cadornovih uradnih poročil je razvidno, da se bo menda odslej Italija zadovoljila z defenzivo. O kaki rešitvi „neodrešenih“ bratov in krajev sedaj sploh ni več nobenega govora. Tako razpoloženje vlada sedaj med italijanskim ljudstvom.

Italijanska pomoč Franciji?

Znani francoski socialist Herve je izjavil, da hoče francoski ministrski predsednik Briand doseči, da bi Italija sodelovala na francoski fronti v slučaju, ko bi se pričela nemška ofenziva proti Franciji.

LISTEK.

Rod Senusov.

V brezmejnih bojih te svetovne vojske igra tudi tolikokrat imenovani rod Senusov, ki biva ob zapadni egiptovski meji, zelo važno vlogo. Zelo številne čete morajo pošiljati Angleži proti rodu Senusov, ki grozijo z upadom od zahodne strani v dolino reke Nil. O tem čudnem rodu, ki igra tako važno vlogo od severno-izhodne afriške morske obali globoko notri v notranjost Afrike, je znano, da ima tesne zveze z ostalim mohamedanskim svetom, zlasti s kraji in mesti, ki so mohamedancem sveti. Ko je razvil carigrajski sultan kot kalif ali najvišji cerkveni poglavar vseh mohamedancev prerokovo (Mohameda) zastavo in je razglasil po celem mohamedanskem svetu „sveto vojsko“, se je smatralo za gotovo, da se bodo začeli bojovati zoper Angleže kot gospodarje Egipta tudi Senusi, kljub temu, da obstojajo med Senusi in med carigrajsko turško vladu razna nasprotstva. Prodrali so od zaliva Solum notri do železniške proge, ki vodi iz Aleksandrije v Marint in ki je zasebna last bivšega egiptovskega khediveja, katerega so Angleži nepostavno odstavili.

Med Senusi in Angleži se vrše boji in praske že od mesca decembra 1915. Senusi so stopili ob obali Sredozemskega morja v zvezo z nemškimi pod-

morskimi čolni. V prejšnjih časih je prednik sedaj vladajočega turškega sultana, odstavljeni sultan Abdul Hamid, razumel zelo spretno priti v stik z duhovnim vrhovnim poglavarjem Senusov, poslal je še cele svojega pribočnika z bogatimi darovi h duhovnemu poglavarju ali velikemu šejku Senusov in sedaj se bore Senusi ramo ob ramo z Osmani proti Angležem.

To veliko versko družbo ali sekto Senusov je ustanovil pred 60 leti Mohamed ben Ali el Senus, ki je bil rojen leta 1791 v Algeriji ob marokanski meji kot neposredni potomec preroka Mohameda.

Ko so udrli Francozi v njegovo domovino, je zbežal v Meko, kjer je deloval dolgo časa kot učitelj in pridigar, dokler se ni okrog leta 1850 nastanil v zelenici Čerabub. S pomočjo svojih številnih učencev je ustanovil versko družbo Senusov, ki je postala s časom v verskem in političnem oziru najvažnejša in najmočnejša verska bratovščina celega mohamedanskega sveta.

Namen ustanovitve te verske bratovščine je bil očistiti mohamedansko vero od vseh poznejših pridakov in izrodov, da postane zopet tako priprosta in čista. Kakor je bila tedaj, ko jo je Mohamed ustanovil ter da se razširi po celem mohamedanskem svetu.

Organizacija te verske bratovščine je dobro urejena. Vsi bratje te verske družbe se morajo brezpogojno in strogo držati glavnega redovnega pravila te verske družbe, molčečnosti; biti morajo nadalje

brezpogojno pokorni svojemu najvišjemu duhovnemu poglavarju in ga morajo smatrati za sveto osebo. Nadalje se morajo medsebojno podpirati v strogi pobožnosti.

Člani te verske družbe nimajo posebne noše, a na raznih gotovih znamenjih se jih lahko spozna. Članom te verske družbe je strogo prepovedano kaditi in piti kavo. Največjo pozornost obrača ta red ustanoviti majhnih mošej in šol v divjih ali napol divjih krajih, skrbi za pripravi pouk v branju in pisanju ter pospešuje pred vsem poljedelstvo.

Na paganske rodove v notranjosti Afrike je tako delovanje te verske družbe napravilo velik utis. Vrhovni poglavar Senusov je odposlal oznanjevalce svoje vere po vsej Afriki notri do zaledja afriške zahodne obali in notri do nemških naselbin. Veliki šejk ali vrhovni duhovni poglavar Senusov izve v neverjetno kratkem času vse važnejše reči in dogodke in daja tozadevna povelja v najbolj oddaljene pokrajine. Njegova povelja se morajo izvršiti z vso naglico in vestnostjo. Zlasti iz velikih egiptovskih mest dobiva redno dan za dnevom poročila o vseh dogodkih v Egiptu.

Sedanji vrhovni duhovni poglavar Senusov pa stanuje v zelenici ali oazi Kufra, predniki njegovi so bivali v oazi Siva, pozneje v Dšerabubu in končno v Goru severno od Vadaja. Sedanji vrhovni duhovni poglavar Senusov se zove Sidi Ahmed el Mahdi in ga smatrajo njegovi verski privrženci za prvega in neposrednega Mohamedovega potomca.

Nadalje se mora že sedaj pripravljati tla za ustanovitev carinske skupnosti med Italijo in Francijo.

Radikalni pariški listi so dobili iz Rima poročilo, da Giolittijevi pristaši protestirajo proti Briandovemu načrtu, da bi se Italija pridobila za vojno napoved zoper Nemčijo. Minister Martini je baje najodločnejši nasprotnik tega načrta.

Italijanska smodnišnica zletela v zrak.

V kraju Cengio v zahodni Italiji je dne 9. februarja po noči zletela velika, popolnoma nova smodnišnica v zrak. Vsled silnega razpoka so skoraj vse delavnice, ki so stale poldrug milijon lir, popolnoma uničene. Življenje je izgubil en častnik in neznano število delavcev. Število žrtev bi bilo še večje, ako bi se bila nesreča zgodila po dnevu.

Rusko bojišče.

Vsak dan poročila o spopadih prednjih straž, in o obstreljevanju artilerije, toda do glavnega sunka še ni prišlo. Morda hočejo Rusi istočasno začeti ofenzivo kakor Italijani.

Kraj Uščičko ob Dnjestrju še naš.

Rusko uradno poročilo z dne 9. febr., trdi, da so ruske čete severozahodno od Zalesčykija zasedle kraj Uščičko in da so zavzele tudi zahodni breg reke Dnjester. Iz avstrijskega časnikarskega vojnega stana pa se poroča, da so naše čete sicer morale radi sovražne premoči obmostno postojanko Uščičko mimogrede zapustiti, a so jo dne 11. febr. zopet zasedle. Na zahodnem Dnjestrovem tregu pa še sploh ni nobenega Rusa.

Borba za postojanke pri Tarnoplu

Boji na izhodnogališki fronti postajajo srditejši. Dne 11. febr. je ruska težka artilerija z vso silo obstreljevala naše prednje postojanke severozahodno od Tarnopola. Ogenj je bil tako silen, da so morali naši svoje prednje okope izprazniti. Rusi so zasedli te okope, a so morali v naslednji noči vsled našega odločnega napada iste zopet zapustiti.

Rusi poskušajo

Odkar so bili pri Černovicah v noveletni ofenzivi pod ogromnimi izgubami odbiti, se vrše na celi fronti le manjši boji. Rusi z manjšimi poizvedovalnimi napadi tipajo ob našo fronto, kje bi ista bila najbolj šibka in ugodna za ruski napad. Zadnje dni so napadali Rusi ob Strypi, Tarnopolu, Dobronoucu, a sedaj naskakujejo postojanke armade nadvojvode Jožef Ferdinanda med Pinskim in volinijskim trdnjavskim trikotom.

Gibanje ruskih čet v Besarabiji

Kakor se poroča dne 11. febr. iz Bukarešte, se vršijo v Besarabiji velike, izvanredne ruske priprave. Dne 10. febr. se je v mestu Ismail sestala vojna komisija, katera se je posvetovala o vprašanju utrd ob rumunski meji. Posvetovanj se je udeležil tudi poveljnik južnoruske armade v Besarabiji. Kmalu po teh posvetovanjih se je pričelo veliko premikanje ruskih čet. Železniška zveza z Rumunijo preko mesta Ungheni je pretrgana. Dne 11. febr. ni došla iz Rumunije nikaka pošta. Rumunski vlaki vozijo samo do meje, kjer ruski uradniki natančno preiščejo vsakega potnika. V Besarabiji je sploh ves civilni promet ustavljen.

Ruski npi

Italijanski list „Idea Nazionale“ poroča iz Drača: Visok ruski vojaški dostojanstvenik je izjavil, da bo Rusija imela spomladi pripravljenih osem milijonov vojakov. Dotični mož je rekel: Mi sicer imamo v Rusiji tovarne, a vendar nismo v stanju, da bi se sami oborožili in opremili s potrebnim vojnim materialom. Radi tega upa Rusija, da bo dobila še od svojih zaveznikov, pred vsem od Anglije, potrebnega orožja in streliva. Japan je silno mnogo storil in še pomaga, da bi naše potrebe zadovoljil. Vsi zavezniki, tudi Italija, morajo biti trdo sklenjeni, da bode

Rusiji v pripravnem trenutku mogoče vreči na stotine polkov kozakov na bojišče in pokazati Nemčiji, da bo vsaka ponudba o miru tako dolgo brezuspešna, dokler le še en sam nemški vojak stoji na — ruski zemlji.

Rumunija koleba.

Rumunija še vedno ni nehala kolebati. Gotovi ljudje seveda pri tem prav dobro žive in si nabirajo zaklade . . . Osem desetin rumunske armade se nahaja pod orožjem. Večina čet je nameščenih ob rumunsko-bolgarski ter rumunsko-ogrski meji, dočim posadke ob Besarabski meji niso bile ojačene. Tudi del težke artilerije čaka na ogrski in bolgarski meji. — To dejstvo vsekako vznemirljivo upliva na osrednji državi.

Torpedni čolni potopili angleško križarko.

Kakor se iz Berolina uradno poroča, je v noči od 10. na 11. febr. v Severnem morju pri peščeni plitvini (otoku Doggerbank, kakih 120 morskih milj izhodno od angleške obali) trčil oddelek nemških torpednih čolnov na večje število angleških križark, ki so se začele takoj umikati. Nemški torpedni čolni so umikajoče se angleške ladje zasledovali. Potopili so novo križarko „Arabis“ in so s torpednim nabojem zadeli še tudi eno drugo križarko. Torpedni čolni so rešili poveljnika potopljene križarke, 2 častnika in 21 mož. Ostalo moštvo se je potopilo. Križarka je imela na krovu 400 mož; torej se je potopilo 376 mož. Torpedni čolni niso bili nič poškodovani. Novejša poročila pravijo, da se je tudi druga ladja potopila.

Dve veliki francoski vojni ladji se potopili.

Nemški podmorski čoln je, kakor se dne 12. februarja poroča iz Berolina, ob sirska obali južno od mesta Beirut (severno od Sv. dežele v Sredozemskem morju) potopil francosko vojno ladjo „Suffren.“ Ladja se je tekom dveh minut potopila. Na potopljeni ladji je bilo 855 mož posadke in 44 topov.

Iz Lugana pa se dne 12. febr. poroča, da je v Sredozemskem morju francoska oklopna križarka „Duplex“ zadela na mino in se potopila s posadko vred. Na ladji je bilo 509 mož in 22 brzostrelnih topov.

Politične vesti.

Izjava grofa Pejačevića o miru. Grof Pejačević, bivši hrvaški minister, kateri je bil od začetka svetovne vojne interniran na Francoskem, se je te dni vrnil preko Švice v Avstrijo. Med drugim je izjavil sledeče: „Kar se tiče razpoloženja francoskega naroda, so Francozi že zelo naklonjeni miru, ali Anglija dela z vsemi sredstvi, da upliva na javno mnenje v korist nadaljevanja vojske. Ravno raditega je konec vojske takorekoč nedogleden.“

Saborski klub hrvaških čistih pravašev. Dne 9. t. m. sta imeli čista stranka prava in kmečka stranka posvetovanje o različnih političnih vprašanjih. Posvetovanja se je udeležil tudi poslanec Stjepan Zagorac, ki je pred kratkim izstopil iz saborskega kluba Starčevićeve stranke prava.

Razpuščeno društvo. Oblasti so razpusstile tiskovno in izdajateljsko društvo „Pokrok“ (Napredek) v Pragi, ki je izdajalo dnevnik „Čas“ in knjižnico „Knjivnička Času.“

Stürmer se je prelevil. Novi ruski ministrski nredsednik Stürmer ne mara več nemškega imena; imenoval se bo odslej Panin.

Ameriška vojna mornarica. Reuter javlja: Na predlog državnega tajnika za mornarico je poslanska zbornica dovolila 500.000 dolarjev, da se popravljalnica za vojne ladje na Mare Islandu pri San Francisku preuredi za gradbo vojnih ladij, ladjedelnica v Novem-Yorku pa tako izpopolni, da bo še enkrat toliko izdelovala, kakor doslej. Vlada ima namen, pripraviti še pet ladjedelnice za gradbo vojnih ladij.

Monopol na sladkor v Švici. Zaradi težav z uvozom sladkorja je švicarski zvezni svet sklenil, uveljaviti monopol za sladkor in uvesti najvišje cene, in sicer takoj.

Raznoterosti.

Duhovniške vesti. Apostolski kralj je imenoval ravnatelja somboteljske škofove pisarne in nadzornika katoliških šol dr. Janoša Boda za kanonika. — Č. g. Anton Peršuh, kaplan v Dolu pri Hraščniku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi. — Č. g. kaplan Anton Bratkovič je iz Zibike prestavljen na Ponikvo.

Praška nadškofijska stolica. „Narodni Politika“ poroča, da bo postal praški nadškof dosedanji brnski škof grof Huyn, njegov naslednik v Brnu pa grof Emanuel Waldstein, prost v Nikolsburgu.

Inženerski izpit je napravil na češki tehnik v Pragi g. Franc Zelenko, naš rojak iz Slov. goric. — Čestitamo!

Iz učiteljske službe. Začasna učiteljica na petrazredni mešani šoli v Majšpergu Emilija Jug je imenovana za stalno učiteljico istotam. — Strokovnima učiteljema Ferdinandu Bucher in Ivanu Schmid v Mariboru je deželni šolski svet podelil pravico ustanoviti pripravljalni tečaj za ljudskošolske učence, ki nameravajo vstopiti v kako srednjo šolo. — V stalni pokoj so stopili: Stalni učitelj v Smarju pri Jelšah Ivan Debelak in stalna učiteljica v Slivnici pri Celju Štefanija Lecker.

Ranjen mohamedanec o katoliških usmiljenih sestrah. Znani bosenski apostolski jezuit p. Puntigam je nedavno na Dunaju obiskal ranjence, med njimi nekega bosenskega mohamedanskega vojaka. Na patrovo vprašanje, kako se mu godi, je pa začel Turek navdušeno hvaliti usmiljene sestre: „Ako sestre ne bodo našle milosti pri Bogu, ne vem, kdo bo zveličan! Z enako ljubeznijo strežejo vsem bolnikom brez razlike vere in narodnosti. Po noči bde in nikdar nobena ne zaspi. Imel sem mrzlico in večkrat je mi bilo treba po noči premeniti obkladke. Sestra je vsikdar točno prišla; laiška strežnica je pa vselej zaspala, kadar je sedela tu. Drugi vojaki so imeli nekoč slanino. Sestra je vedela, da jaz kot mohamedanec ne smem jesti slanine, pa mi je prinesla surovega masla in sira. Sestre vedno molijo. Vsako jutro pride duhovnik in oni gredo z njim molit v kapelico. Kadar vidim kako sestro, se mi zdi, da vidim svojo mater.“

Junaški slovenski letalec. Ogrski Slovenec, Štefan Hozjan iz Dolenje Lendave je postal zavoljo svojega junaštva štabni narednik (törzörmešter). Ta mladenič je star šele komaj 22 let. Ima že srebrno, bronasto in zlato svetinjo ter zahvalno pismo od generala Pflanzer-Baltina. Sedaj je znova odlikovan s pohvalnim pismom, ker je „neustrašen letalec.“

Izmed ogrskih Slovencev. Na Petancih je umrl Matjaš Pajžlar, cerkveni oče tišinski. — V Štrigovi in okolici so stekli psi vgrizli več ljudi. Pse so ustrelili, vgrizene ljudi pa poslali v Pasteurjev zavod v Budimpešti. — Na bojišču je padel Peter Gruškovnjak iz Beltincev.

Slovenski ranjenci v Klosterneuburgu. V Klosterneuburgu na Nižje-Avstrijskem se nahajajo sledeči slovenski vojaki, ki pošiljajo prirske pozdrave: Desetnik Zdravko Pogačnik od 17. pp., desetnik Franc Ivanc od 87. pp., desetnik Anton Vidic od 17. pp., pionir Jožef Škof, Pavel Ukman od 87. pp., Fr. Brule, lovec.

V Gradcu umrla slovenska vojaka. Pokopali so dne 8. febr. v Gradcu na jetiki umrlega pešca 4. deželnotrambnega loyskega polka Franca Petek. Istotam je umrl Mihael Kovačič, bivši orožniški stražmojster v St. Juriju, star 43 let.

Župani in občinski svetovalci, ki so bili pri naknadnem prebiranju potrjeni, morajo dne 21. febr. 1916 odriniti v vojaško službovanje, če niso bili med tem oproščeni. Vpoklic se posameznim osebam ne bo dostavil, ker je za vse merodajen splošni vpoklic — „L-3.“

Ali bodo župani dne 21. febr. vpoklicani? Dohajajo nam vprašanja, ali bodo župani in občinski svetovalci, ki so bili pri zadnjih naborih spoznani za sposobne, vpoklicani dne 21. febr. ali ne. Obrnili smo se v tej zadevi na merodajno mesto, kjer se nam je zatrđilo, da se je politična oblast pri vojaški oblasti potegnila za župane in potrebne svetovalce, posebno za tiste občine, kjer ni nobene nadomestne moči na razpolago. Za sedaj še zadeva ni rešena, a upa je, da bodo, če ne vsi, pa vsaj najpotrebnejši oproščeni. Mariborsko okrajno glavarstvo se na primer trudi, da bi doseglo, da bi se vpoklic županov in svetovalcev, za katere se je prosilo, za toliko časa odložil, dokler vojaška oblast ne bo prošelj rešila. Občinski uradi bodo dobili od okrajnih glavarstev pravočasno vsa potrebna navodila, da bodo župani, ki ne bodo oproščeni, lahko vse potrebno pripravili za izročitev občinskih poslov osebni, ki bo določena za vodstvo občinskega urada.

V Hoča! Spodnještajerski črnovojniki, ki niso dodeljeni deželni brambi in so ozvani dne 21. t. m. k okrajnemu dopolnilnemu poveljstvu v Mariboru, se ne predstavijo dne 21. t. m. v Mariboru, marveč se morajo predstaviti v Hoča.

Vsi zdravniki za vojno službo. „Streifere Militärlblatt“ poroča, da je vojno ministrstvo izdalo od-

lok, v katerem navaja, da dolga doba vojske zahteva tudi v zdravstvenem oziru največjih naporov. Za to se morajo vse razpoložljive sile pozvati v vojno službo. To velja v prvi vrsti za zdravnike. Potrebno je tedaj, da se vporabi za vojno službo vse sposobne zdravnike na fronti, v zaledju pa le tiste zdravnike, ki so nesposobni za službo na bojišču.

Kolkovanje prošelj za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe. C. kr. finančno ministrstvo je odredilo, da morajo biti prošnje za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe kolkovane za 1 K na vsako polo, priloge pa po 30 vin. Nekolkovane prošnje se ne rešujejo ali pa kratkim potom vračajo dotičnim strankam.

Vojaške oprostilnice se ne pobero. „Deutsches Volksblatt“ piše: Poročilo, objavljeno v nekaterih listih, da nameravajo pobrati oprostilne vojaške listine, ni resnično, kakor se naš obvešča z merodajne strani.

Nove določbe glede državnih vzdrževalnih podpor. Vlada je sedaj izdala nova in obširna določila takozvanim vzdrževalnim komisijam pri podeljevanju vzdrževalnih podpor. Po novih določilih imajo pravico do podpore tudi očim in mačeha, pasforki, nezakonski otroci, katere je imela mati že tedaj, ko je stopila v zakon, posinovljenci in pohčerjenke, posinovniki, starši nezakonske matere poklicanega, otroci, ki so bili rojeni po odhodu očeta v vojno službo ter končno v vojni poročene žene. Vzdrževalnim komisijam je naročeno, da se morajo pri določevanju podpore ozirati na mezдне razmere ali na zaslužek v vojake poklicanega. Tudi se podpore ne smejo zmanjšati ali celo odkloniti osebam, ki pri obdelovanju polja ali za časa setve in žetve mimogređe nekaj zaslužijo, ker so taki zaslužki prehodni in niso stalni. Isto velja o ženi v vojaške poklicanega, če ima kak manjši postranski zaslužek, ki pa ne sme presegati vzdrževalnine, če pa imajo tudi otroci pravico do podpore, sme v takem slučaju znašati postranski zaslužek žene poldrugokratno, če so vsaj trije otroci, stari manj kakor osem let, pa sme znašati postranski zaslužek žene dvakrat toliko, kolikor znaša vzdrževalna podpora. Nadalje se določa, da morajo dobivati žena in otroci podporo v polni višini, torej vzdrževalnino in najemnino. Končno so dobile vzdrževalne komisije nalog, da morajo pritožbe strank in svoje sklepe še enkrat hitro pregledati, preiskati in same popraviti, če bi se jim bila vrnila kaka tozadevna pomota.

Krompirjev kruh. Z 20. febr. stopi v veljavo vladna odredba, po kateri morajo peki h krušnemu testu primešati najmanj 20% zdrobljenega krompirja.

Kako se kava v enem dnevu podraži. Po Mariboru se je v sredo, dne 9. febr., raznesla vest, da je v velikih skladiščih nenadoma zmanjkalo kave, da se iste ne bo več uvažalo k nam in da še bo cena za kavo izredno poskočila. In glej! Drugo jutro, dne 10. febr., je kava že stala v nekaterih trgovinah 1 K več kot prejšnji dan. Trgovci so se izgovarjali na „poročila“ iz Gradca in Dunaja, da so velika skladišča kave skoroda prazna itd. V posameznih trgovinah si dobil naenkrat samo 1 kg kave, večje množine ti trgovec ni hotel dati. Ta zadeva, ki izgleda jako čudno, zelo diši po navijanju cen, kajti trgovci imajo vendar v zalogi kavo, ki so jo po prejšnji nizki ceni nakupili. Tako postopanje spravlja nekatere trgovce v čudno luč. Kava je dandanes ljudska hrana in je ne kaže kar tako čez noč neopravičeno podražiti. Tukaj se naj zganejo enkrat naše sodnije, ki proti kmetom postopajo z največjo strogostjo, če je tudi samo za en vinar prodal kako reč dražje, kakor misli glede kmetijske produkcije neizkušen sodnik, da je prav.

Krušne izkaznice za ptujsko in celjsko okolico. Naš prijatelj nam piše: V „Slov. Gospodarju“ od zadnjega četrtka smo čitali, da so poleg mest tudi občine Krčevina, Vičava, Novavas, Ragoznica, Gornji in Spodnji Breg, Budina, Rogatec in Rogaška Slatina iz ptujskega, nadalje Breg, Gaberje, Dol, Hrastnik, Trbovlje in Loke iz celjskega okrajnega glavarstva pritegnjene k tistim krajem, kjer bodo veljale le mestne krušne izkaznice. Poznam razmere v teh občinah, ki imajo skoro izključno kmečko in delavsko prebivalstvo, katero si doma peče svoj kruh. Kako pride prebivalstvo v teh občinah do tega, da si bo namesto domačega, moralo kupovati dražji kruh pri pekih! V mariborskem okraju ni n. pr. ne ena občina, niti trgi in tudi ne povečini industrijalni kraj Studenci pritegnjeni h krajem, v katerih veljajo mestne krušne karte. Ali naj n. pr. posestnik iz Vičave ali Gaberje hodi po kruh k peku, ko si ga je do sedaj pekli doma? Čudimo se, da se okrajni glavar-

stvi v Ptuj in Celju niste zavzeli za kmečke in delavske interese prebivalstva. Svetujem prizadetim občinam sledeče: Napravite dobrotemeljene prošnje na cesarsko namestnijo in zahtevajte, da se tudi za vas določijo izkaznice, s katerimi se bo lahko kupovalo moko ali kruh, kakor pač kateremu boljše kaže.

eno platno. Naslov mora biti natančen. V zavoj ne devlji nič pismenega in tudi nobenega časopisa.

Poštni zavoji vojakom na bojišče. Opozarja se, da teža posameznega zasebnega poštnega zavoja, namenjenega vojakom na bojišče, ne sme znašati več kakor 5 kg. Tozadevni poštni zavoji morajo biti skrbno opremljeni, z vrvice dobro prešiti. Ne pošiljajte v zavojih vojakom na bojišče jestvila, kakor sveže meso, klobase, sir, vžigalice itd.

Podraženje vžigalic. Dunajski listi poročajo, da bodo tovarnarji skoraj zopet pokražili vžigalice, tako da bo stala ena škalljica 4 vinarje.

Dopisi.

Maribor. Dobili smo sledeče vprašanje. Ali bodo tudi za občino Studence veljale krušne izkaznice, ki so določene za mesto? O tej važni zadevi smo se informirali in dobili sledeče pojasnilo: Krušne izkaznice, namenjene za večje kraje in sicer mesta Maribor, Celje, Ptuj; za kraje in občine Breg, Gaberje, pri Celju, za kraje Dol, Hrastnik, Trbovlje, Loke, za trg Ljutomer, za mesto Ormož, za kraje Krčevina in Vičava pri Ptuj, za kraje Novavas, Ragoznica, G. in Sp. Breg, Budina, za kraje Rogatec, Rogaška-Slatina, za trg Cmurek, za mesti Radgono in Brežice, za Muto, Šoštanj in Slovenjgradec, bodo veljale izključno le za te kraje. Na krušni karti za omenjena mesta in kraje je 36 odrezkov, ki se glase samo na dobavo kruha in 20 odrezkov s pravico do nakupa moke in kruha, tako da bo prebivalstvo teh krajev dobilo (ena oseba) za dva tedna samo 1 kg moke, za ostale izkaznice pa si bo moralo kupiti kruha pri peku. Cesarsko namestništvo je nameravalo tudi za Studence, Pobrežje, Slov. Bistrico in nekatere druge večje kraje upeljati mestne krušne karte. A sedajni vodja mariborskega okrajnega glavarstva, okrajni komisar dr. Krammer — kateremu gre vsa hvala —, se je energično potegnil za te občine in je cesarski namestniji dokazal, da za kmečko in delavsko prebivalstvo, ki si samo doma peče kruh, ne kaže kupovati razmeroma dražji kruh pri peku. Potemtakem bodo torej za vse občine mariborskega okrajnega glavarstva — izvzeto je samo mesto Maribor — veljale krušne izkaznice, s katerimi se bo lahko dobilo kruh ali moko.

Maribor. Kakor izvemo iz gotovega vira, je mestna preskrbovalna komisija vložila na cesarsko namestnijo prošnjo, naj se tudi za mesto Maribor izdajo take krušne izkaznice, s katerimi bo dovoljeno kupovati za celo izkaznico samo moko. V mestu namreč blizu 1500 družin doma peče svoj kruh in si s tem prihrani do 30%. Ako cesarska namestnija prošnji ne bo ugodila, bo od dne 19. febr. naprej prepovedano peči doma kruh, ampak ga bo moral vsak kupovati pri peku.

Maribor. Zadnje dni prejšnjega tedna so začeli odkrivati bakreno streho na zvonikih bazilike Matere Milosti. Baker se bo porabil za vojaške svrhe. Vojaški delavci že pripravljajo novo pločevinasto streho. — Ko se bodo morali oddati zvonovi, bo najbrž le še veliki zvon te cerkve ostal v zvoniku. Oddati pa se bodo morali skoro gotovo vsi, ali vsaj večina ostalih petero zvonov.

Brestrnica pri Mariboru. Dne 9. febr. je podiral 70letni Martin Schafenberger, doma iz Slivnice, viničar pri posestnici Mariji Roj v Brestrnici, staro kostanjevo drevo. Nenadoma je padlo drevo na 70letnega starčka in ga ubilo.

Fala nad Mariborom. Železniški strojevodja Albert Meh, doma iz Škal, se je tne 8. febr. nagul nekoliko na stran, da bi videl, do kako daleč sme še voziti. V tem trenutku je butnil z glavo ob drevo, ki se je nahajalo tik ob železniškem tiru, s tako močjo, da je bil pri priči mrtev. Mrtvu truplo so spravili v Selnico ob Dravi. Oblast preiskuje zadevo.

Celje. V tukajšnji izolirnici je zbolelo mesca januarja vsega skupaj pet oseb na kozah; ena je umrla. V nedeljo, dne 6. febr., so istotam zbolele na kozah tri osebe.

Celje. Zaplomba bakra bo zadela tudi streho tukajšnjega Narodnega doma, ki je vsa bakrena in predstavlja vrednost mnogo tisoč kron.

Naročevanje samo pondeljrove „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej lahko naroči posebej. Za naročanje pondeljrove „Straže“ se naj rabijo položnice „Našega Doma“, katere smo priložili pred kratkim in ki so veljavne samo za pondeljrovo „Stražo“. Kdor nima te položnice, naj pošlje denar po pošti nakaznici na naslov: **depravništvo Pondeljrove Straže** v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je **nov** ali **star** naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljrova Straža stane za celo leto **K 3*20**; za pol leta **K 1*60**; za četrt leta **90 vin**.

Jupiter in Venera. Dne 13. t. m. je bilo jako zanimivo zvezdnato nebo. Ker je bilo nekoliko oblačno, so se videle le glavne zvezde. Na jugu je jadril proti zapadu Orion s svojim sijajnim spremstvom. Nad njim je bliščal Aldebaran, pod njim na levo Sirij in Prokyon. Zvesta pobratima Kastor in Poluks sta spremljala Salurna. Ošabno samozavestno sam je prodiral Mart od izhoda čez noč proti zahodu, tako da je zjutraj dne 14. t. m. še gledal na zahodu naše vojake ob Soči in sicer do 7/8 ure zjutraj, ko so se umaknile že vse druge zvezde s pozorišča. A najbolj zanimiva prikazen (dne 13. t. m. pa je bila na zahodu. Nad krasno večerno zarjo sta se prikazali veličastni zvezdi Jupiter in Venera, ki sta do sedaj bili bolj narazen, druga tik poleg druge. Ob pol 6. uri zvečer še je bila Venera malo nižje na desni strani. Venera, večerna zvezda, ki je približno tako velika, kakor naša mati zemlja, je videti večja in svetlejša z belo barvo Jupiter se zdi manjši in ima oranžnorumenno barvo. Ob 8/8 uri zvečer, malo pred svojim zahodom, je bila Venera že v enaki višini z Jupitrom. Danes, dne 14. t. m., bo pa Venera že na Jupitrovi levi strani in od tega dneva naprej bota šla Jupiter in Venera v tem razmerju narazen. Danes in prve prihodnje dni še bota jako blizu.

Sprememba voznega reda. S 15. feb. se bo vozni red na progah južne železnice precej spremenil. Natančneje v „Slov. Gospodarju.“

Siloviti Rusi. Prekmurske „Novine“ poročajo: Na Sepetneku so štirje Rusi silili v hišo, kjer so počivale štiri poštene delavke, katerih močje so na bojišču. Delavke Rusov niso pustile v hišo. Rusi so na to s sekirami vsa okna potrli in vlomili tudi hišna vrata. Bog pa le ni dopustil greha. Vpitje žensk je vetrič k sreči tako raznesel, da so prihiteli dobro ljudje, ki so te ženske rešili sramote. Ruse so orožniki iz Kaniže odgnali v ujetniško taborišče, kjer bodo ostro kaznovani.

Nova bolezen. V družbi zdravnikov na Dunaju je poročal zdravnik dr. Šramek o novi bolezni, ki se pojavlja v bolnicah. Ta bolezen je nalezljiva. Pojavi se kot ekcem, a ni navadna kožna bolezen. Sodi se, da nastane vsled uporabe vlažnega perila.

Pisarniški pomočnik se sprejme na c. kr. okr. sodniji v Št. Lenartu v Slov. gor.

Poštni zavoji za vojne ujetnike. Poizvedovalni urad za vojne ujetnike opozarja, da morajo svoji v ujetništvu se nahajajočih avstrijskih vojakov pošiljati pošne zavoje po pošni naravnost na naslov dotičnega vojnega ujetnika, ne pa na naslov poizvedovalnega urada za vojne ujetnike. Tozadevni poštni zavoji morajo biti zaviti v platno, najboljše v povoš-